GAZETA
Wielkiego Xięstwa
POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 188. — W Sobotę dnia 13. Sierpnia 1836.

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Z Paryża, dnia 3. Sierpnia.

Król udał się wczorajszego dnia w towarzystwie Królowéj i Pani Adelaide do Neuilly. W momencie gdy około pomnika tryumfalnego przejeżdżał wydało mnostwo ciekawych w ilości około 2,000 zebrane, głośne okrzyki: Niech żyje Król! Uniesienie było tak wielkie iż Krol widział się bydź zmuszony kazać stanąć, dla podziękowania widzom za ich przywiązanie.

W giełdzie tutejszéj zajmowały uwagę spekulantów najbardziéj papiery hiszpańskie. Fondy te spadły z początku od $35\frac{3}{8}$ na $34\frac{1}{4}$, wkrótce potém pokazali się jednakże kupcy i podnieśli kurs na $35\frac{3}{4}$. W ciągu tego podnoszenia się i jako przyczyna onegoż rozeszła się pogłoska, iż Generał Saarsfield tymczasowie objął dowództwo nad wojskiem Królowéj i żę się Generał Cordowa udać chce do Paryża, celem usprawiedliwienia się Ministeryum francuzkiemu ze swego postępowania od początku kampanii i zbicia tym sposobem krzywdzących wieści, ktore o nim rozsiewano. Aby wyjaśnić, dla czego Cordowa celem uniewinienia się udaje się do Paryża, zamiast do Madrytu, opowiadają, iż Generał Bernelle miał podać przed niejakim czasem do rządu francuzkiego prośbę o dymissyą, na przypadek, jeżeliby ten nie miał użyć wpływu swego celem nakłonienia Królowéj do oddalenia Cordowy. Ministeryum miało więc polecić Panu Rayneval, aby żądanie to wynurzył imieniem Francyi, lecz że mu rząd hiszpański miał na to odpowiedzieć, iż o wierności Cordowy bynajmniéj nie powątpiewają i że, nie przekonawszy go o tém, dowództwa mu odbierać nie mogą. To postanowienie, tudzież żądanie rządu francuzkiego kommunikował rząd hiszpański Cordowie, który z własnego pochopu miał żądać, aby mu dozwolono, usprawiedliwić się przed rządem francuzkim. Niektórzy dobrze uwiadomieni spekulanci twierdzą, iż Saarsfield nie tymczasowym, ale raczéj rzeczywistym dowódzcą armii Krolowéj jest mianowany, i że wieść o podróży Cordovy do Francyi jest bezzasadną. Ta ostatnia wiadomość najwięcéj znalazła wiary.

Pismo z Corunny z dnia 25. zawiera szczegóły o wyprawie Generała Gomez, z czego zdaje się okazywać, iż Generał karolistów znalazł w Galicyi ducha nie bardzo zamiarom swym dogodnego i że mu się z téj przyczyny nie udało uorganizować powstania. Przy oddaleniu się swém z San Jago spotkać się miał pod Pontebedias z oddziałem mieszkańców, ktorzy przeciw niemu broń podnieśli. Z dru-

giéj strony zagrożony był wojskiem Generała Latré, który do Orense wkroczył. Gomez ma się wedle rzeczonego pisma cofać teraz ku Asturyi. Zamiast powiększenia w Galicyi wojska swego nowymi zaciężnymi, miało nieudanie się planu jego dać znak do ucieczki. Do Corunny miało z jego korpusu 150 a do Lugo 200 żołnierzy jako zbiegów przybyć.

A n g l i a.

Z Londynu, d. 2. Sierpnia.

Jozef Bonaparte przybył tu dziś ze swą familią i licznym orszakiem.

W tutejszéj parafii Marylebone daną będzie wielka uczta na cześć reformy, na którą między innymi bracia Józef i Lucyan Bonaparte, Lord Dudley Stuart, wielu znakomitych Polaków, Poselstwo mexykańskie i wydawca Kuryera francuzkiego, w ogólności do 2000 osób jest zaproszonych. Pokoje i ogrody oświecone być mają 50,000 lamp.

Zmarły Baron Nathan Rothschild był właścicielem największéj zapewne w Europie massy papierów skarbowych wszelkiego rodzaju. Łatwo z tąd wytłumaczyć sobie można wpływ, jaki śmierć jego na stan papierów skarbowych okazała. Miano z tąd wysłać natychmiast do najstarszego syna jego — który teraz stanie zapewne na czele banku — do Frankfurtu z najmocniejszém wezwaniem, aby czémprędzéj powracał.

W Morning-Herald czytamy: Nic nie może jawniéj okazywać niedorzeczności, iż różne części miasta, różne od siebie mają ustawy, jak okoliczność, iż w parafii Sw. Grzegorza w Hanover-square zakazane jest pod karą wypuszczać o tym czasie psy bez kagańca, gdy tymczasem na przeciwnéj stronie ulicy Oxfortskiéj takowy zakaz nie istnieje.

Wiadomości z Lizbony dochodzą aż do 16. Lipca; okazuje się, iż poprzednie doniesienie, jakoby Xiążę Ferdynand jeszcze dn. 12. z podróży swéj do stolicy Portugalii powrócił, było zawczesne; spodziewano go się tam jednakże dnia 17go. Nie odwiedzał prowincyi i miał w Porto bardzo oziębłe bydź przyjętym, co przypisują okoliczności, iż jeszcze konstytucyi nie poprzysiągł. Królowa bawiła jeszcze w Cintra, żyjąc z Xiężniczką Braganca w najlepszém porozumieniu. Jeszcze tego samego wieczora, gdy dom skarbowy w Lizbonie ogniem spłonął, kazał Pan Silva-Carvalho umieścić w Gazecie rządowéj uwiadomienie, iż każdy może należącą mu się prowizyą w Arsenale morskim odebrać. Wybuchły pożar zdaje się bydź przypadkowym; nie zbywało jednakże na takich, którzy po ulicach krzyczeli, iż to było skutkiem Angielskiéj intrygi, aby rzecz raz ukończyć z Portugaliją i przez zniszczenie papierów zakryć dawniejsze matactwa. Gwardyja narodowa i wojsko liniowe patrolowało po ulicach. Listy prywatne uskarzają się na to, iż w Lizbonie uzbrajają bez przeszkody okręty pod niewolników, które do Tranquebar i Mozambique przeznaczone bydź mają.

W Nowym-Yorku rozeszła się według podania Morning-Chronicle pogłoska, jakoby Wielka Brytania miała zamiar pomagać Rządowi Mexykańskiemu przeciwko buntownikom, w którymto célu miały bydź w Jamajce dwa statki uzbrojone. Za potwierdzenie wieści téj uważano odwiedziny, które Poseł angielski w Mexiko Prezesowi Rzeczy pospolitéj z powodu wzięcia w niewolą Santany miał uczynić. Wiadomość tę ogłasza rzeczona gazeta za zupełnie nie dorzeczną. Najnowsze wiadomości, które w Nowym-Yorku ze samego Mexyku otrzymano, brzmiały: iż kongres i Rządz Mexykański postanowiły, pozostawić Santanę losowi. Natomiast miano wybrać nowe wojsko pod dowództwem Urrea w ilości 15,000, na którego uzbrojenie w samym Mexiko w jednym dniu 10,000 dolarów przez składki patryotyczne zebrano. Jeden oddział wojska tego 5,000 ludzi liczący, pod dowództwem Generała Costoga przybył już do Saltillo, drugi oddział pod Generałem Valencia, wynoszący 3,000 ludzi odejść miał z Vera-Cruz do Copano, zaniechał atoli swego działania, gdy Copano już przez 4000 Texianow obsadzoném zostało. Dwóch texyańskich officerów przybyło do Matamoras celem traktowania o zamianę niewolników.

Na aukcyi rzeczy pozostałych po zmarłym Doktorze O'Meara sprzedano także następujący własnoręczny list Napoleona do Xięcia Eugeniusza, ukryty w podeszwie przez wspomnionego Doktora, gdy opuszczał wyspę Sw. Heleny: „Przyjaciele i krewni moi! Proszę was, abyście dawali pomoc przyjacielowi memu, Doktorowi O'Meara. Zna on mój sposób myślenia i uczucia moje; może on opisać wam położenie moje. (podpisano) Napoleon. P. S. Proszę kochaną moję Ludwikę, aby mu dozwoliła pocałować jéj rękę" List ten, który prócz tego obejmował w hieroglifach assygnacyą do Xięcia Eugeniusza na znaczną summę pieniężną, został sprzedany za 11 gineów, a pukiel włosów za 2 funty szterlingi i 10 szylingów. Wiele weteranów francuzkich znajdowało się na aukcyi i uważano, iż nigdy bardziéj nie skarzyli się na brak pieniędzy, jak przy tem zdarzeniu. Każdą rzecz Napoleona wystawioną na przedaż poczytywali za nieoszacowaną, i oświadczyli, że je marnowano.

Nestor dyplomatyków angielskich, Pan Ro-

bert Liston, umarł dnia 14. b. m., w 94 roku życia, w majętności swojéj Milburn-Tiwer, niedaleko Edinburga. Był on w ważnym czasie Posłem angielskim w Stambule.

Kapitan Hindmarsh popłynął celem założenia osady w południowéj Australii.

Listy z Nowego-Yorku pod dniem 2. Lipca donoszą, iż tameczni mieszkańcy podają Panów Harrison i Granger na kandydatów do urzędów Prezydenta i Vice-Prezydenta Zjednoczonych Stanów północnéj Ameryki. Dn. 30. Czerwca umarł były Prezydent Madison. Żyje tylko jeszcze były Vice-Prezydent, Pan John Quincy Adams.

Gazety greckie z dn. 27. Czerwca donoszą, iż w Kandyi zaszła bitwa między Grekami i Turkami z góry Olympus z jednéj strony, a Gubernatorem egipskim Emin Baszą, z drugiéj strony. Ostatni doznał zupełnéj porażki, lubo dowodził przeszło 4rotysiącznem wojskiem przeciwko nierównie mniejszéj sile pierwszych, wynoszącéj tylko 6000 ludzi.

Hiszpania.

Z Madrytu, dnia 26. Lipca.

(*Z gazet francuzkich.*) — Waleczna postawa gwardyi narodowéj zniweczyła nowy buntowniczy zamach. Gdy się bowiem po ukończonéj walce byków gwardya narodowa oddaliła była, wykrzyknęło kilka osób: „Niech żyje wolność! Śmierć Ministrom!“ Gwardya narodowa zachowała się jednakże bardzo spokojnie a gdy wichrzyciele spokojności spostrzegli, iż ich okrzyki w szeregach wojskowych żadnego nie znalazły udziału, pochowali się czémprędzéj pomiędzy tłumem ludu. W nocy przeciągały patrole po ulicach i spokojność ani na moment przerwaną nie została. Spodziewać się należy, że podobne buntownicze kuszenia się nie zostaną wznowione, ile żeby takowe w Madrycie żadnego nie miały skutku, kiedy gwardya narodowa największe do Królowéj okazuje przywiązanie.

Ministeryum stara się wszelkiemi sposoby o zabezpieczenie w Madrycie wyboru swych kandydatów i mniemają, iż mu się to uda. W Kaceres, Kadyxie i Ciudad-Real pomyślniejsze okazują się widoki, jak z razu mniemano. W Katalonii wszystko zależy od Miny, wielki tamże wpływ posiadającego; wkrótce się więc pokaże, czyli ten użyje wpływu tego na korzyść Królowéj. O wierności zresztą jego nie można powątpiewać.

Gazeta Espanol zawiera następujące pismo z Lizbony: „Gazeta Rządowa donosiła była, iż wszelkie papiery i dokumenta, które się w domu skarbowym znajdowały, od pożaru uratowane zostały. Wiadomość ta nie potwierdza się niestety! wielka albowiem część dokumentów częścią w ogniu spłonęła, częścią wiatrem rozniesioną została. Godzina prawie upłynęła, nim użyto środków do gaszenia ognia i wszystko czyniono przewrotnie, aż nareszcie wojsko z okrętów liniowych angielskich przybyłe, zajęło się gaszeniem ognia i ratowaniem mobiliów. Wielu mniema, iż ogień został podłożony, inni sprzeciwiają się temu. Jak słychać, miało w pożarze tym wiele ważnych dokumentów domu Braganza, tudzież akta tyczące się wynagrodzeń przez rząd opłacanych, stać się pastwą płomieni. Ostatnia okoliczność wielkie za sobą pociągnąć może zawikłania.

Rozmaite wiadomości.

Z Poznania. — Dziennik Urzędowy Król. Regencyi w Poznaniu z dnia 9. Sierpnia r. b. zamyka między innémi następującą kronikę osobistą: Dotychczasowy referendarjusz sądu ziemiańskiego Hodoręski został justycyarjuszem kuryi arcy-biskupiéj i syndykiem przy arcy-biskupim generaln. konsystorzu w Gnieznie mianowany i w tém znaczeniu przez Król. ministerstwo spraw duchownych pod d. 14. m. b. z strony rządu potwierdzony; — następujące obwieszczenie Król. Regencyi: Według §. 18. regulaminu uniwersytetu Krakowskiego niewolno poddanych trzech mocarstw opiekuńczych ani do tamecznych instytutów szkolnych, ani na uniwersytet przyjmować, jeżeli niezłożą wprzód zezwolenia swoich rządów. Zwracając na to uwagę mieszkańców naszego obwodu zarządowego, oświadczamy, iż takowe zezwolenie, o które wnosić należy do Król. Naczelnego Prezydjum, tylko z szczególnych powodów, sposobem wyjątku udzielaném być może; — obwieszczenie Król. Regencyi względem kopania i przechowania kości zwierzęcych na handel przeznaczonych; następujące doniesienia o jarmarkach: Podaje się do wiadomości publicznéj, iż wyznaczony w mieście Zbąszeniu powiatu Międzyrzeckiego na d. 1. Grudnia r. b. jarmark, odbędzie się dn. 15. Września r. b. Na wniosek Król. urzędu radzczoziemiańskiego powiatu Kościańskiego z d. 22. m. b. podaje się do wiadomości publicznéj, iż jarmark w Czempiniu, wyznaczony na dzień 5ty Września r. b., odbędzie się tamże dnia 29. Sierpnia tegoż r.; — następującą pochwałę: Przy gaszeniu ognia wybuchłego na d. 19. m. b. w Kowalewie I. ptu Wschowskiego, w mieszkaniu owczarza, sołtysi gmin: Pallaske w Altendorff i Michel w Świdnicy dolnéj odznaczyli się chwalebnie szybkiém przybyciem z sikawką i wodą, równie jak roz-

tropnością i czynną pomocą i przyłożyli się istotnie do ograniczenia pożaru na rzeczonym budynku, pomimo mocnego w téj chwili wiatru; — spis dzieł polskich których przedaży Król. zwierzchność cenzuralna dozwoliła; są one następujące: 1) Zeszyt 6ty 2go tomu Universum Mayera, Warszawa 1835. 2) Nr. 20. do 23. Muzeum domowe z r. 1836. 3) Nr. 120—122. Pow. Magazyn r. 1836. 4) Nr. 25—30. Podróż mal. podług D'Urvilla. 5) Nr. 46—49. gabinet powieści i romansów r. 1836. 6) Nr. 1—23. Tygodnik rolniczo technol. Kurowskiego na r. 1836. 7) O potrzebie zaprowadzenia jedwabnictwa przez J. N. Kurowskiego, Warszawa 1836. Zeszyt 1. i 2. 8) Zeszyt 2gi Panorama literatury polskiéj i zagranicznéj, Warszawa 1836. 9) Opis trzypolowego gospodarstwa z niemiec. J. C. Elsnera, przekład Kurowskiego, Warszawa 1836. 10) Prospekt na pieśni gminne mazurów i rusinow nad Bugiem, i powieści ludów słowiańskich, które zeszytami od d. 15 Czerwca r. b. w Warszawie pod redakcją Jozefa Kaczanowskiego wychodzić mają. „Modlitwy w czasie postu, tygodnia wielkanocnego, na Bożeciało, za dusze zmarłych i do mszy ś. Krakow, 1836"; — nakoniec następujące obwieszczenie Krol. Regencyi: Ponieważ w wielu okolicach dopuszcza się podczas żniw lud wiejski nadużycia rozciągając przez drogę powrosła i zatrzymując podróżnych, dopóki nie dostanie na piwo, co jest przykrością dla podróżujących i częstokroć przyczyną postrachania koni, zkąd łatwo nieszczęście wyniknąć może, przeto zakazuje się to na nowo i zaleca władzom policyjnym, aby przestępców policyjnie karały.

Młode damy, życzące nauczyć się przykrawania sukien podług miary, dowiedzą się o bliższém na Piekarach pod liczbą 17. u

Doroty Scholtz.

Ceny zboża w Berlinie.

Dnia 8. Sierpnia 1836.

Lądem:	Tal.	śgr.	fen.		Tal.	śgr.	fen.
Pszenica . .	—	—	—	i	—	—	—
Zyto . . .	—	28	9	-	—	26	3
Jęczmień wielki	—	27	6	-	—	—	—
Jęczmień mały	—	—	—	-	—	—	—
Owies . . .	—	23	2	-	—	21	3
Groch . . .	—	—	—	-	—	—	—
Wodą:	**Tal.**	**śgr.**	**fen.**		**Tal.**	**śgr.**	**fen.**
Pszenica (biała)	1	22	6	1	1	18	9
Zyto . . .	1	1	3	-	1	—	—
Jęczmień wielki	—	—	—	.	—	—	—
Jęczmień mały	—	—	—	.	—	—	—
Owies . . .	—	22	6	-	—	21	3
Groch . . .	—	—	—	-	—	—	—
Kopa słomy .	5	—	—	-	4	—	—
Cetnar siana .	1	5	—	-	—	17	—

Nazwy kościołów.	W niedzielę dnia 14. Sierpnia 1836 r. będą mieli kazanie: przedpołudniem.	popołudniu.	W ciągu tygodnia od dnia 5. aż do 11. Sierpnia 1836. urodziło się: chłopców.	dziewcząt.	umarło: płci męsk.	płci żeńsk.	ślub wzięło par.
W kościele katedralnym	X. Urbanowicz	—	3	—	1	1	—
Tamże d. 15. Sierpnia .	- Pawłowski						
W kościele farnym Ś. Maryi Magdaleny . . .	- Mans. Zeyland	—	1	1	—	—	1
Tamże d. 15. Sierpnia .	- Kan. Kieliński						
S. Wojciecha	- Kom. Barwicki	—	2	1	3	—	—
Tamże d. 15. Sierpnia .	- Mans. Duliński						
Bernardynów	- Wik. Pawłowski	X. Mans. Holzmann	4	2	1	2	1
(Parafia Sgo Marcina.)		Dn. 15. Sierpnia dito					
Franciszkanów	- Gward Akoliński	—	—	—	—	—	—
(Parafia Ṡgo Rocha.)							
Tamże d. 15. Sierpnia .	dito						
Dominikanów	- Przeor Scholz	— .	—	—	—	—	—
Tamże d. 15. Sierpnia .	- Tomaszewski						
W klaszt. siostr miłosierdzia	- Kapl. Tanculski	X. Urbanowicz	—	—	—	—	—
Tamże d. 15. Sierpnia .	Kler. Nowacki						
W ewangelickim S. Krzyża	Konr. Schönborn	Pastor Friedrich	4	4	3	3	1
Tamże d. 15. Sierpnia .	Pastor Friedrich						
W ewangelickim Ś. Piotra	Pastor dyw. Hoyer	—	—	—	—	1	—
W kościele garnizonowym	Past. dyw. Ahner	—	3	5	—	—	—
		Ogółem .	17	13	8	7	3

Uwaga. W kościele Sw. Rocha d. 16. Sierpnia przed poł. odprawioném będzie kazanie w polskim a po poł. w polskim i niemieckim języku.